

En Svizra datti

12 novas spezias d'animals

Atlas dals mamifers da la Svizra – in'ovra da standard da la fauna svizra

MARTIN CABALZAR/FMR

■ **Malgrà chi dat tuttenina 12 novas spezias d'animals lactants en Svizra, èn singulas spezias vinavant fitg periclitadas. A questa conclusiun vegn in studi da l'Academia per las ciencias naturalas che ha edi dacurt in at-**

las cumplexiv da las spezias d'animals lactants da la Svizra. Sco quai ch'il manader dal project e coneditur *Roland Graf* ha declerà a la FMR è la perscrutaziun ed inventarisaziun dals mamifers tuttavia stà in project da mammut: «Radund 7 onns avain nus lavurà per eruir la varietad dals animals lactants da la Svizra e dal Principadi da Liechtenstein.» Bliers animals sajan fitg temelitgs e savens activs mo durant la notg. Quai haja engrevià d'eruir las datas necessarias, radund in milliun en tut. «Questas datas sa basan sin atgnas observaziuns dals perscrutaders, ni derivan da traplas fotograficas, registraziuns acusticas, da fastitizis, analisas d'excrements ni da morsas sco era d'examinaziuns geneticas d'animals crappads», di Graf. Els han era cooperà cun museums da la natira, curcins zoologics e persunas privatas che han annunzià lur chats sin ina plattafurma d'online. «In bun agid per eruir novas spezias èn era stads ils giats da chasa che fan chatscha sin mieurs e pipitrels e portan savens a chasa lur preda», tradescha Roland Graf. Cooperà a quest project han passa 70 biologs, tranter quels era ils Grischuns *Flurin Filli*, *Miriam Lutz*, *Erich Mühletaler*, *Hubert Krättli*, *Claudio Signer* e *Jürg Paul Müller*. Il nov atlas è dal reminent cumparà en versiun tudestga, franzosa e taliana, ina versiun rumantscha manca deplorablmain.

Aspects postivs e negativs

Ils animals n'enconuschan nagins cunfins. Anc avant 100 onns fuvan capricorns, tschiervs, chavriels e portgs selva-

dis prest extirpads, dentant era chamutschs eran plitost rars. Quai è sa midà cun las leschas da chatscha che han erigì la finamira da proteger e regular il dumber d'animals selvadis. Creschida

considerablmain dapi 1995 è la populaziun da lufs, lufs-tschervers, giats selvadis, casturs e tschiervs. Creschè marcantamain è cunzunt il dumber da tschiervs, uschia che lur populaziun sto

vegnir regulada. Adina dapli difficultads chaschuna novissimamain er la svelta derasaziun dal luf. Sporadicamain han era singuls urs surpassà il cunfin svizzer.

Tenor Roland Graf n'è la bilantscha davart la situaziun da la fauna d'animals lactants (mamals) dentant betg mo positiva. L'atlas mussia er che mamals pitschens sco pipitrels (uschels mez mieur), maglia-insects e lieurs èn vegnids ils ultims onns adina pli rars ed èn vinavant fitg sut squitsch. Da las total 30 sorts da pipitrels chi dat actualmain en Svizra, stettian la mesadad sin la glista cotschna da las spezias periclitadas. La raschun per questa reducziun sajan cunzunt la fragmentaziun da lur ambients da viver tras vias, sco er las illuminaziuns artificialas durant la notg. „Er saivs vivas, bostga e frustgaglia che èn lieus da protecciun e cuvi per bleras creatiras svaneschan adina dapli da la cultura, deplorescha Roland Graf.

Las total 99 spezias sa cumponan da 30 animals cun plimas, 27 ruiders, 16 animals da rapina, 14 maglia-insects, 6 mamals cun unglas a pèr e 4 sorts da lieurs.

Sco 99avla ed actualmain ultima spezia nova han ins pudì registrar a Geneva il giat ginestra (Kleinfleck-Ginsterkatze) che è immigrà da la Frantscha.

FOTO IMAGEBROCKER

Las 12 novas spezias

Per regla vegnan considerads sco esters animals che èn vegnids importads d'umans, uschia chi dat tar nus oz er mamifers exotics. Per part èn tals animals mitschads or da farmas privatas en l'exteriur ed alura mitschads sur cunfin. Sco exempels menziunescha Graf en quest connex il schacal mellen, il chaun-vulp (Marderhund), il giat ginestra (Kleinfleck-Ginsterkatze) ed il cunigl mangola (Baumwollschanzkaninchen).

Scuvrì da nov han ins er intginas novas spezias da mieurs e pipitrels che vivevan gia en Svizra: il vespertil (Nymphenfledermaus), il vespertil criptic (Kryptisches Mausohr), il pipistrel pig-

meic (Mückenfledermaus) ni l'ureglia gronda alpina ((Alpenlangohr), il misarogn vallesan (Walliser Spitzmaus), la mieur etrusca (Etruskerspitzmaus), il mierun talian (Italienische Schermaus) ed il mierun dal sid (Südliche Erdmaus).

L'ultima scuverta (99avel) per l'atlas è stà il giat ginestra (Kleinfleck-Ginsterkatze) che è immigrà nà da la Frantscha e fruntà en ina trapla fotografica a Geneva. „Considerond ch'ins ha er observà dacurt il portg spinus en la vischinanza dal cunfin svizzer-talian, pudessi capitar che la glista da las spezias da mamals contoschna en curt temp il dumber magic da tschient“, speculescha Graf.

Roland Graf e Claude Fischer. Atlas der Säugetiere – Schweiz und Liechtenstein. Editura Associazion svizra per la biologia d'animals selvadis 2021. 488 paginas. 98 francs.